

---

## طراحی مدل موانع شرکت زنان معلول جسمی - حرکتی در ورزش های تیمی و

### رابطه آن با انگیزه مشارکت

---

فروغ بختیاری<sup>۱</sup>، مهوش نوربخش<sup>۲\*</sup>، پریوش نوربخش<sup>۳</sup>، حسین سپاسی<sup>۴</sup>

ص.ص: ۲۸-۱۱

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۷/۱۲

تاریخ تصویب: ۹۹/۰۱/۱۵

#### چکیده

هدف پژوهش حاضر طراحی مدل موانع شرکت زنان معلول جسمی - حرکتی در ورزش های تیمی و رابطه آن با انگیزه مشارکت است. روش تحقیق همبستگی (معادلات ساختاری) است. جامعه آماری متشکل است از ورزشکاران زن معلول جسمی - حرکتی کشورمان که در دو رشته پاراوالیبال و بسکتبال با ویلچر فعالیت دارند و تعداد ۳۰۰ نفر با روش نمونه گیری طبقه ای انتخاب شدند. به منظور جمع آوری داده ها از پرسش نامه محقق ساخته موانع مشارکت و پرسش نامه انگیزه مشارکت هونگ یونگ لین (۲۰۱۰) استفاده شد. با مرور پیشینه ادبیات و مبانی نظری، مدل پیشنهادی ارائه شد. پس از انجام مراحل کیفی، عامل های مدل نهایی بر اساس نظر خبرگان مشخص شدند. تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی انجام و عوامل شناسایی شدند. برای ارائه مدل از مدل سازی معادله ساختاری استفاده شد. یافته ها نشان داد شاخص های برازش مدل از مطلوبیت قوی مدل حمایت می کند و مدل نهایی متشکل از عوامل فردی، فیزیکی، روانشناختی، مدیریتی، اقتصادی، حمایت رسانه، نقش مربی، فرهنگی - مذهبی، نگرش دیگران، حمایت اجتماعی، معرفی شد. بین عوامل روانشناختی، مدیریتی، حمایت رسانه، اقتصادی، نگرش دیگران و انگیزه مشارکت رابطه علی وجود دارد و بین عوامل فردی، ساختاری، نقش مربی، حمایت اجتماعی، فرهنگی - مذهبی و انگیزه مشارکت رابطه علی وجود ندارد. یافته های این پژوهش انجام برنامه ریزی های موثرتری برای برطرف کردن موانع را پیشنهاد می کند تا به کمک آن انگیزه مشارکت در زنان معلول جسمی - حرکتی افزایش یابد.

**واژه های کلیدی:** انگیزه مشارکت، زنان معلول، مدل سازی، موانع

---

<sup>۱</sup> . دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

<sup>۲</sup> . استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

<sup>۳</sup> . استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

<sup>۴</sup> . استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

\* ایمیل نویسنده مسئول: mahvashnoorbakhsh@yahoo.com

---

## **Developing a Model of Barriers to Participation of Women with Physical-Movement Disabilities in Team Sports and its Relationship with Participation Motivation**

---

**Bakhtiari, F. (M.A), Noorbakhsh, M\*. (Ph.D), Nourbakhsh, P. (Ph.D), Sepasi, H. (Ph.D)**

### **Abstract**

The aim of this study was to develop a model of barriers to participation of women with physical-movement disabilities in team sports and its relationship with participation motivation. The methodology was correlational (structural equations). The statistical population consisted of female athletes with physical-movement disabilities in Iran who were active in two sport fields: para-volleyball and basketball with wheelchair and 300 subjects were selected by stratified sampling method. In order to collect data, the researcher-made Barriers to Participation Questionnaire and Hong Yong Lin (2010) Participation Motivation Questionnaire were used. The proposed model was presented by a review of related literature and theoretical foundations. After the qualitative steps, the final model factors were identified based on the experts' viewpoints. Exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were performed and the factors were identified. Structural equation modeling was used to develop the model. The results showed that the model fit indices supported the strong desirability of the model, and the final model consisting of individual, physical, psychological, managerial, economic, media support, coaching role, cultural-religious, attitudes of others and social support was introduced. There was a causal relationship between psychological, managerial, media support, economic, attitudes of others and participation motivation, and there was no causal relationship between individual, structural, coaching role, social support, cultural-religious and participation motivation. The findings of this study suggest more effective planning to remove barriers so that the motivation to participate in women with physical-movement disabilities can increase.

**Keywords:** participation motivation, disabled women, modeling, barriers.

## مقدمه

معلولین در تمام جوامع وجود دارند و جزء لاینفک جامعه محسوب می‌شوند. طبق آمار منتشر شده توسط سازمان بهداشت جهانی<sup>۱</sup> (۲۰۱۱) تعداد افراد معلول در سراسر جهان یک میلیارد نفر تخمین زده شده‌اند که بین ۱۰ تا ۱۵ درصد جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند. بر اساس گزارش این سازمان، ۸۰ درصد افراد معلول در کشورهای در حال توسعه زندگی می‌کنند. افراد معلول، علاوه بر این که در معرض خطرهای ناشی از مشکل اصلی خود هستند، در سایر موارد مربوط به تهدید سلامتی نسبت به افراد غیر معلول خطرپذیری بیشتری دارند. یکی از مواردی که می‌تواند زندگی افراد دارای معلولیت را تحت تأثیر قرار دهد، ورزش و فعالیت‌های بدنی است ( ویلسون و خو<sup>۲</sup>، ۲۰۱۳، ۲). امروزه ورزشکاران زن معلول توانسته‌اند با موفقیت‌هایی که در ورزش کسب کرده‌اند، به اعتماد به نفس لازم برای برخورداری از یک زندگی با کیفیت دست یابند. در بسیاری از کشورها فرصت‌هایی در سطح همگانی تا قهرمانی برای افراد معلول جهت نشان دادن توانایی‌های آن‌ها در حوزه ورزش و فعالیت‌های بدنی وجود دارد. با این حال این مشارکت در سراسر جهان یکسان نیست و افراد معلول در کشورهای در حال توسعه با موانع عمده‌ای مواجه هستند که دسترسی و مشارکت در ورزش و فعالیت بدنی را محدود می‌کند

دiaz و دیگران<sup>۳</sup> (۲۰۱۹) در پژوهش خود تأثیر مشارکت ورزشی بر کیفیت زندگی افراد معلول را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش لانبرگ و دیگران<sup>۴</sup> (۲۰۱۱) اهمیت مشارکت افراد معلول در ورزش و فعالیت‌های جسمانی را مورد تأیید قرار می‌دهند. تحقیقات (جنونگ و لی<sup>۵</sup> (۲۰۱۵) نشان داد عدم فعالیت جسمانی به عنوان یک خطر عمده برای سلامتی معلولین می‌تواند باعث کاهش کیفیت زندگی و استقلال عملکردی، افزایش خطرات ثانویهٔ مربوط به معلولیت شامل چاقی، بیماری‌های قلبی عروقی، فشارخون، پوکی استخوان، و دیابت نوع ۲ شود. نتایج پژوهش‌های ( دوریز<sup>۶</sup> و دیگران، ۲۰۱۲؛ بختیاری، نوربخش و خدایاری، ۲۰۱۵ و دیواین<sup>۷</sup>، ۲۰۱۶) نشان داد ورزش عاملی است که معلولین را به سطح جامعه می‌کشاند و آنان را در انجام فعالیت‌ها مستقل می‌سازد زیرا باعث کاهش استرس، افزایش روحیهٔ کاری و بهبود وضعیت عملکردی آن‌ها می‌شود. به همین دلیل ورزش به عنوان یکی از ارکان مهم فعالیت‌های زندگی روزمرهٔ معلولین معرفی شده است و مشارکت در ورزش و فعالیت‌های جسمانی می‌تواند بهترین راه کاهش مشکلات این قشر از جامعه باشد. ازطرفی ورزش‌های تیمی

1. World Health Organization, (WHO)

2. Wilson & Khoo

3. Diaz, Miller, Kraus & Fredericson

4. Lundberg, Bennett, Smith

5. Jeong & Lee

6. Devries

7. Devine

می تواند فرصت هایی برای افراد معلول به منظور توسعه مهارت های اجتماعی، تحکیم دوستی های خارج از خانواده های خود و مسئولیت پذیری فراهم سازد (رنکین<sup>۱</sup>، ۲۰۱۲). از طریق مشارکت منظم معلولین در ورزش های تیمی، تعداد مخاطبین اجتماعی آنها افزایش می یابد، هم چنین می تواند ادغام در جامعه را با افزایش تعامل با یکدیگر و اجتماعی شدن، خصوصا برای دختران و زنان که اغلب از جنسیت و معلولیت خود خجالت زده اند، تسهیل کند (سازمان ملل، ۲۰۰۵).

مشارکت در ورزش برای افراد غیر معلول تحت تأثیر عوامل مختلفی است. ممکن است تصور شود همین عوامل بر مشارکت در ورزش افراد معلول نیز تأثیر می گذارد (آلندر و دیگران<sup>۲</sup>، ۲۰۰۶). باید در نظر داشت که افراد معلول از نظر فیزیکی متفاوتند و مهم است که آن ها را به عنوان یک گروه جداگانه با نیازها و تجربیات خاص مورد توجه قرارداد. برای افراد معلول نسبت به سایر افراد جامعه، دستیابی و حفظ سلامت اهمیت کمتری ندارد و حتی به نوعی چالش برانگیزتر نیز هست. در سال های اخیر، به طور فزاینده ای نیازهای سلامتی و بهزیستی افراد معلول هم راستا با سلامت عمومی جامعه مورد توجه قرار گرفته اند (براکارو و دیگران<sup>۳</sup>، ۲۰۱۳).

زنان معلول در ورزش با تبعیض دوگانه رو به رو هستند، معلول بودن و زن بودن. زنان معلول از نظر آماری کمتر از مردان معلول می باشند و زنان معلول تمایل کمتری به ورزش دارند. در کشور ما علیرغم اینکه ۴۰ سال از تأسیس فدراسیون ورزشهای جانبازان و معلولین در کشور می گذرد و در ۳۱ استان هیئت ورزش های جانبازان و معلولین، امکانات لازم را در اختیار معلولین جهت مشارکت آنان در ورزش قرار می دهند و زمینه مشارکت و جذب معلولین را فراهم می آورند، و ورزشکاران با پیشرفت های چشمگیری دستاوردهای خوبی به ارمغان آورده اند و ورزشکاران شایسته بسیاری در ورزش معلولین پرورش یافته و به عنوان الگو به جامعه معرفی شده است، ولی با این وجود مشخص نیست که چرا مشارکت زنان معلول در ورزش در حد انتظار نیست. برای مثال، در گزارشی با عنوان (مردم سالم ۲۰۲۰) ۵۷ درصد از افراد بزرگسال دارای معلولیت در برنامه های ورزشی مشارکت نداشتند. در حالی که این میزان در افراد غیر معلول ۳۵ درصد بود (دیواین، ۲۰۱۶، ۱۷۷). بر اساس برآوردهای پریر<sup>۴</sup>، شیرازی پور و جئونگ<sup>۴</sup> (۲۰۱۵) در حال حاضر تنها سه درصد از افرادی که دچار معلولیت جسمانی می شوند در ورزش مشارکت می کنند.

اکثر افراد معلول به طور منظم در فعالیت های ورزشی که باعث می شود ایجاد شرایط بهداشت ثانویه افزایش یابد، شرکت نمی کنند. بنابراین شناخت موانع مشارکت ورزشی مورد نیاز است زیرا موانع شرکت

- 
1. Rankin
  2. Allender et all
  3. Perrier
  4. Cheung

برای افراد معلول جسمی - حرکتی هنوز ناشناخته هستند (جازما و دیگران<sup>۱</sup>، ۲۰۱۴، ۵۵). در طول سه دهه گذشته، تلاش‌های تحقیقاتی در زمینه شناخت موانع فعالیت‌های جسمانی و ورزش افراد معلول به طور قابل ملاحظه‌ای در کشورهای توسعه یافته صورت گرفته است. به منظور تلاش جهت افزایش مشارکت ورزشی افراد معلول، دانستن این که چه چیزی آن‌ها را از ورزش دور می‌کند بسیار مهم است زیرا شناسایی موانع مشارکت منظم معلولین در ورزش، منجر به توسعه استراتژی‌های بهتر با هدف افزایش مشارکت آنان می‌شود (جازما، ۲۰۱۴، ۶۵).

موانع ورزش افراد معلول مورد توجه پژوهشگران خارج از کشور قرار گرفته است و با ارائه مدل، بر مشارکت افراد، مؤثر واقع شده است. رنکین (۲۰۱۲) دیدگاه‌ها و نظرات افراد معلول ورزشکار و غیر ورزشکار را در پژوهشی با عنوان درک موانع مشارکت در ورزش در کشور انگلستان را بررسی کرد و در مدل ارائه شده عوامل ساختاری، تدارکاتی و روانشناختی را شناسایی کرد. براگرو<sup>۲</sup> (۲۰۱۳) موانع مشارکت ورزشی افراد معلول قطع عضو اندام تحتانی را در کشور هلند بررسی کرد و در مدل خود عوامل فنی، اجتماعی و شخصی را ارائه کرد. جازما<sup>۳</sup> (۲۰۱۴) موانع مشارک افراد معلول جسمی- حرکتی را در کشور نروژ بررسی کرد. در مدلی که ارائه کرد موانع به دو دسته محیطی و شخصی طبقه بندی شدند. به منظور مطالعه موانع مشارکت ورزشی، کرافورد، جکسون و گادبی<sup>۴</sup> (۱۹۹۱) مدل هرمی موانع اوقات فراغت را پیشنهاد کردند. مدل پیشنهاد شده برای اولین بار، موانع را با توجه به اهمیت آن‌ها در فرایند تصمیم گیری فرد به سه دسته موانع درون فردی<sup>۵</sup>، موانع بین فردی<sup>۶</sup> و موانع ساختاری<sup>۷</sup> تقسیم بندی کردند. در مدل پیشنهادی پژوهش حاضر عوامل ساختاری، فرهنگی- اجتماعی، روانشناختی و اقتصادی به عنوان عواملی که مانع مشارکت ورزشی می‌شوند معرفی شدند. بنابراین سؤال اصلی در این پژوهش عبارتست از اینکه آیا می‌توان مدلی ارائه کرد که محاسبه شاخص‌های آن بتواند برازش مدل مفهومی پژوهش را نشان دهد؟

## روش شناسی

این پژوهش به صورت ترکیبی است که از هر دو روش کمی و کیفی برای اهداف مختلف تحقیق استفاده شد. براساس هدف، کاربردی، براساس شکل جمع آوری داده‌ها، نظری و براساس زمان مورد بررسی حال نگر است و داده‌ها به صورت میدانی جمع آوری شدند. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش

1. Jaarsma. et al.

2. Bragaru

3. Jaarsma

4. Crawford, Jackson & Godbey

5. intrapersonal

6. interpersonal

7. structural

کیفی از ابزار مصاحبه نیمه ساختاری با ده نفر از اساتید مجرب در امر ورزش افراد معلول که به روش نمونه گیری هدفمند و گلوله برفی انتخاب شده بودند و مصاحبه با بانوان معلول جسمی- حرکتی، استفاده گردید. سؤالات مصاحبه، نیمه باز و برگرفته از ادبیات نظری، اسناد و گزارش های عمومی، مشاهده و تفکرات و تعاملات پژوهشگران می باشد. مدل اولیه پیشنهادی پژوهش تدوین شد و از ده نفر از خبرگان و متخصصان ورزش افراد معلول در رابطه با این عامل ها نظر خواهی شد. با نظر متخصصان و خبرگان ورزش معلولین، مدل مفهومی از چهار عامل به هشت عامل افزایش یافت. در بخش کمی با در نظر گرفتن عوامل ذکر شده در مطالعات پیشین و مشخص کردن اهداف پژوهش و سؤالات باز پاسخ از گروه هدف، سؤالات پرسشنامه تنظیم گردید و برای تعیین اعتبار محتوایی، در اختبار هفت فرد صاحب نظر قرار داده شد.

رایج ترین مدل اندازه گیری متغیرهای پنهان، مدل انعکاسی یا کوواریانس محور می باشد، این مدل اندازه گیری به کمک تابع حداکثر درست نمایی<sup>۱</sup> به دنبال حداقل کردن اختلاف بین ماتریس کوواریانس مدل و ماتریس کواریانس برآورد شده بر پایه معادله ساختاری است. متغیر پنهان به وسیله حداقل سه متغیر مشاهده پذیر قابل اندازه گیری است، به طوری که بین متغیرهای اندازه گیری نوعی همبستگی وجود دارد. به طور کلی متغیرهای پنهان نشانگر نگرش ها، متغیرهای انعکاسی هستند (محسنین و افسیدانی، ۱۳۹۶). سؤالات در اختیار نمونه ای به حجم ۱۵۰ نفر از جامعه آماری که به شیوه سهل الوصول انتخاب شدند، قرار گرفت. برای انجام تحلیل عامل اکتشافی از نرم افزار اس. پی. اس. اس<sup>۲</sup> استفاده شد و عامل ها شناسایی و پرسشنامه نهایی با ۴۸ سؤال و ده عامل تهیه گردید. برای تحلیل عامل تأییدی که با استفاده از نرم افزار لیزرل انجام شد در اختیار ۳۰۰ آزمودنی که به روش نمونه گیری طبقه ای از بازیکنان دو رشته پاراوالیبال و بسکتبال با ویلچر در پنج منطقه جغرافیایی کشور انتخاب شده بودند قرار گرفت. در تحلیل عامل تأییدی می توان ساختار عاملی را در معرض ارزیابی سخت تری قرار داد تا تعیین شود ساختار با چه کیفیتی با آنچه در تحلیل اکتشافی به دست آمده است، انطباق دارد. اعتبار سازه متغیرهای مکنون بررسی شد و برای تعیین پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شد. مدل مفهومی اولیه که در برگزیده تمام عامل های مرتبط با موانع مشارکت در تحقیقات پیشینه بود به منظور ایجاد مدل نهایی مناسب، با نظرات خبرگان و اساتید برجسته این بحث ویرایش شد. این مدل براساس یک فرآیند دقیق شامل تحلیل عامل اکتشافی، تحلیل عامل تأییدی و مدل سازی معادله ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. در نتیجه تحقیق، مدل نهایی حاصل شد. سپس با استفاده از تکنیک حداقل مربعات جزئی<sup>۳</sup> فرضیه های پژوهش آزمون شد.

## نتایج

1. ML
2. SPSS
3. PLS

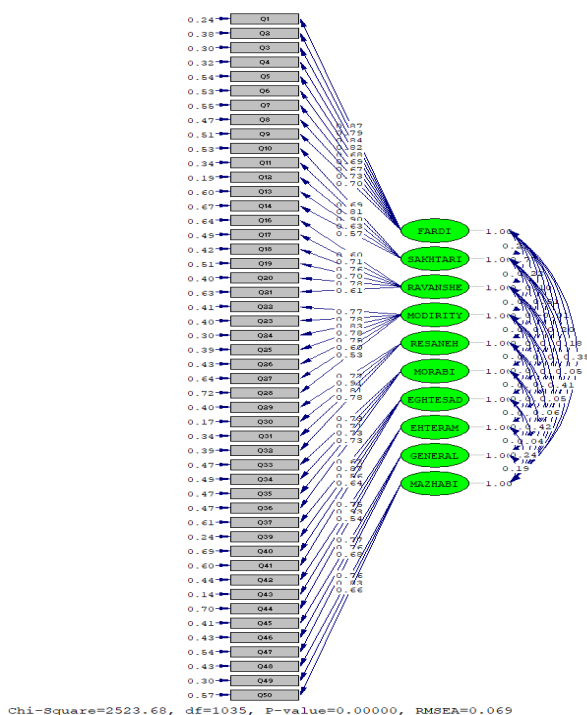
نخست داده‌های مربوط به ویژگی‌های فردی آزمودنی‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و نمودارهای مختلف طبقه بندی و توصیف شدند. بررسی‌ها نشان داد که ۴۷ درصد شرکت کنندگان در تحقیق دیپلم، ۱۹/۳ درصد فوق دیپلم، ۲۹/۷ درصد لیسانس، ۴ درصد فوق لیسانس و بالاتر دارند. ۵۶/۷ درصد شرکت کنندگان در تحقیق بیکار، ۲۸/۳ درصد شاغل، ۳/۷ درصد بازنشسته و ۱۱/۳ درصد دانشجو هستند. استفاده از وسیله کمکی شرکت کنندگان در تحقیق نشان می‌دهد، ۲۲ درصد از بريس، ۱۷/۳ درصد از عصا، ۱۹ درصد از ویلچر استفاده می‌کنند و ۴۱/۷ درصد از هیچ وسیله‌ای کمکی استفاده نمی‌کنند. ۶۲/۳۳ درصد در رشته پاراوالیبال و ۳۷/۶۷ درصد بستکبال با ویلچر فعالیت داشتند. ۳۷/۶۷ درصد متاهل و ۶۲/۳۳ درصد مجرد بودند. سن شرکت کنندگان حداقل ۱۳ و حداکثر ۶۷، و کمترین سابقه ورزشی شرکت کنندگان یکسال و بیشترین سابقه ورزشی ۵۰ سال بود. برای برازش مدل اندازه‌گیری از نرم افزار لیزرل استفاده شد. جدول شماره یک شاخص‌های برازش مدل را نشان می‌دهد. همان گونه که مشاهده می‌کنید، همه شاخص‌ها قابل قبول هستند و بنابراین، تحلیل عاملی تاییدی از روایی سازه ابزار حمایت می‌کنند.

جدول ۱- شاخص‌های برازش نیکویی برازش

شاخص‌ها	مقدار	مقدار قابل قبول	تفسیر
خی-دو	$p=0/000$	معنی دار باشد	کمتر از ۰/۰۵ است پس معنی دار می‌باشد
$^2\chi/df$	۲/۴	مقادیر بین ۱ تا ۳	قابل قبول است
<b>RMSEA</b>	۰/۰۶	مقادیر کمتر از ۰/۰۶	قابل قبول است
<b>NFI</b>	۰/۹۰	مقادیر بین ۰/۹۰ تا ۰/۹۵	قابل قبول است
<b>NNFI</b>	۰/۹۳	مقادیر بین ۰/۹۰ تا ۰/۹۵	قابل قبول است
<b>CFI</b>	۰/۹۳	مقادیر بین ۰/۹۰ تا ۰/۹۵	قابل قبول است
<b>IFI</b>	۰/۹۳	مقادیر بین ۰/۹۰ تا ۰/۹۵	قابل قبول است
<b>SRMR</b>	۰/۰۷	زیر ۰/۰۸	قابل قبول است

خی- دو اولین شاخصی است که برای سنجش برازندگی مدل به کار گرفته می‌شود. مقدار به دست آمده قابل قبول و معنی‌دار می‌باشد. مهم ترین شاخص‌ها و دامنه پذیرش آن‌ها در جدول شماره یک درج شده است. همه شاخص‌ها معنی‌دار و قابل قبول هستند. بنابراین مدل از برازندگی مطلوبی برخوردار است.

نتایج تحلیل عاملی تاییدی با نرم افزار لیزرل در شکل یک نشان داد که مقادیر بارهای عاملی همه سوالات بالاتر از ۰/۵ است که نشان دهنده این است که همه بارهای از قدرت تبیین خوبی برخوردار هستند و قدر مطلق مقادیر  $T$ - بالاتر از ۱/۹۶ می‌باشند که نشان دهنده این است که سوال مربوطه قادر به سنجش معنی‌دار متغیرش است. بنابراین ابزار اندازه‌گیری طراحی شده، توانایی ارزیابی عوامل مؤثر بر موانع مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی را داراست.



شکل ۱- بارهای عاملی گویه‌ها روی هر عامل

نتایج آزمون آلفا کرونباخ نشان داد که مقادیر آلفا عامل اول (عوامل فردی) با آلفا ۰/۸۴؛ عامل دوم (عوامل فیزیکی) با آلفا ۰/۸۳؛ عامل سوم (عوامل روانشناختی) با آلفا ۰/۸۲؛ عامل چهارم (عوامل مدیریتی) با آلفا ۰/۸۲؛ عامل پنجم (حمایت رسانه) با آلفا ۰/۸۳؛ عامل ششم (عوامل نقش مربی) با آلفا ۰/۸۴؛ عامل هفتم (عوامل اقتصادی) با آلفا ۰/۷۸؛ عامل هشتم (عوامل نگرش دیگران) با آلفا ۰/۷۸؛ عامل نهم (حمایت اجتماعی) با آلفا ۰/۶۹؛ عامل دهم (عوامل فرهنگی- مذهبی) با آلفا ۰/۶۳ قابل قبول هستند. چون همه مقادیر همبستگی اصلاح شده هر سوال با نمره کل<sup>۱</sup> بالای ۰/۳ هستند. بنابراین، همه آیتم‌ها سهم مثبتی در پایایی کل دارند.

در نرم افزار PLS کیفیت مدل ساختاری توسط شاخص افزونگی محاسبه می شود، معروف ترین و شناخته شده ترین معیار اندازه‌گیری این توانایی، شاخص  $Q^2$  استون- گایسلر است؛ مقادیر  $Q^2$  بالای صفر نشان می دهد که مقادیر مشاهده شده خوب بازسازی شده اند و مدل توانایی پیش بینی مناسب را دارد؛ یعنی، مدل از کیفیت مناسبی برخوردار است. جدول شماره دو شاخص  $Q^2$  استون- گایسلر را نشان می دهد که همگی مثبت می باشند. همچنین، مقدار  $R^2$  برای متغیر درونزاد انگیزه مشارکت برابر با ۰/۷۰ است که قابل توجه است. در نهایت، شاخص نیکویی برازش (GOF) برای سنجش عملکرد مدل

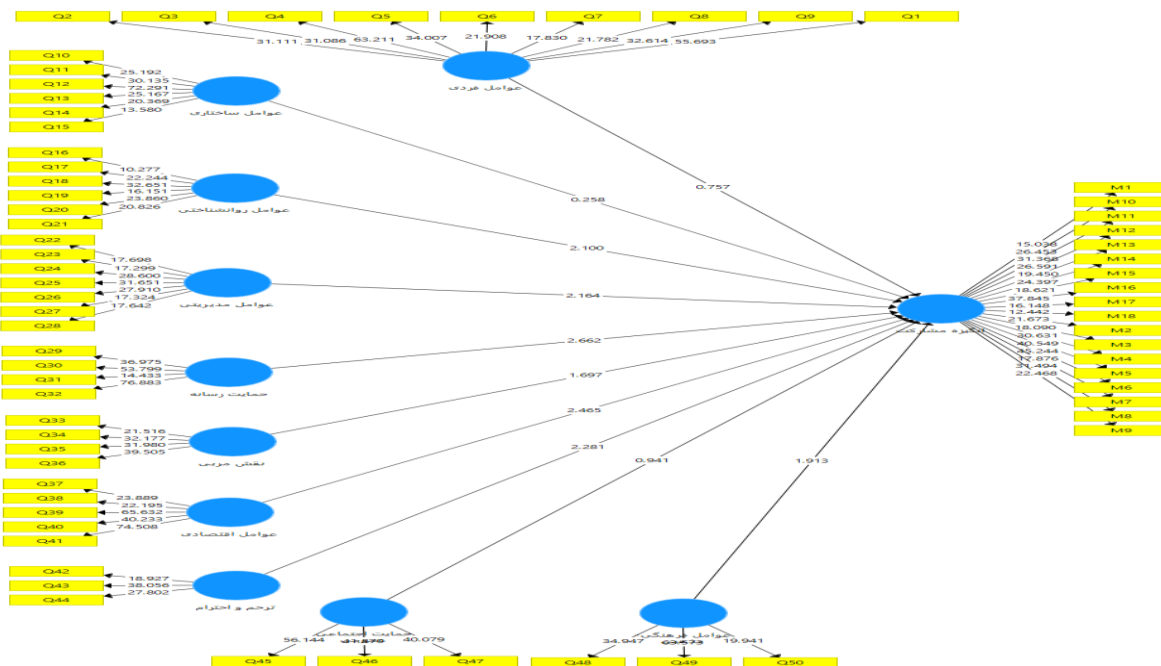
## 1. Corrected Item-Total Correlation



برابر با ۰/۷۰ است که نشانه مطلوبیت قوی مدل می باشد. بنابراین مدل ساختاری پیشنهادی از برازش مناسبی برخوردار است.

جدول ۲- شاخص های برازش مدل

GOF	R <sup>2</sup>	Q <sup>2</sup>	SSE	SSO	متغیر پنهان
۰/۷۰	۰/۷۰	۰/۵۳۶	۴۱۷/۴	۹۰۰	مواع فردی
		۰/۴۵	۳۱۲/۴	۶۰۰	مواع ساختاری
		۰/۴۵۷	۳۲۶/۰۷	۶۰۰	مواع روان شناختی
		۰/۴۲۱	۴۰۵/۵	۷۰۰	مواع مدیریتی
		۰/۵۳۲	۱۸۷/۲	۴۰۰	حمایت رسانه
		۰/۴۸۵	۲۰۵/۹	۴۰۰	نقش مربی
		۰/۴۸۰	۲۶۰/۰۳	۵۰۰	مواع اقتصادی
		۰/۴۳۸	۱۶۸/۴	۳۰۰	ترحم و احترام
		۰/۴۴۳	۱۶۶/۹	۳۰۰	حمایت اجتماعی عمومی
		۰/۴۴۳	۱۶۷/۰۸	۳۰۰	مواع فرهنگی- مذهبی
۰/۵۰۹	۸۸۴/۱	۱۸۰۰	انگیزه مشارکت		



شکل ۲- مقادیر T مسیرها در مدل ساختاری

نتایج تحلیل مسیر با نرم افزار PLS نشان داد بین موانع روانشناختی، مدیریتی، حمایت رسانه، اقتصادی و نگرش دیگران با انگیزه مشارکت رابطه علی وجود دارد و بین موانع فردی، ساختاری، نقش مربی، حمایت اجتماعی و فرهنگی با انگیزه مشارکت رابطه علی وجود ندارد. در جدول شماره سه ضرایب و مقادیر مدل ساختاری را نشان می‌دهد.

جدول ۳- ضرایب و مقادیر مدل ساختاری

مسیر	b	T	P
موانع فردی-انگیزه مشارکت	-۰/۱۶	۰/۷۵۷	۰/۴۴۹
موانع ساختاری-انگیزه مشارکت	-۰/۰۳	۰/۲۵۸	۰/۷۹۷
موانع روان شناختی-انگیزه مشارکت	-۰/۳۵	۲/۱۰	۰/۰۳۶
موانع مدیریتی-انگیزه مشارکت	-۰/۲۹	۲/۱۶	۰/۰۳۱
حمایت رسانه-انگیزه مشارکت	۰/۳۷	۲/۶۶	۰/۰۰۸
نقش مربی -انگیزه مشارکت	-۰/۲۲	۱/۶۹	۰/۰۹۰
موانع اقتصادی-انگیزه مشارکت	-۰/۲۱	۲/۴۶	۰/۰۱۴
ترحم و احترام -انگیزه مشارکت	۰/۲۶	۲/۲۸	۰/۰۲۳
حمایت اجتماعی عمومی -انگیزه مشارکت	-۰/۱۰	۰/۹۴۱	۰/۳۴۷
موانع فرهنگی-مذهبی -انگیزه مشارکت	-۰/۱۹	۱/۹۱	۰/۰۵۶

### بحث و نتیجه گیری

یکی از مهم ترین وظایف مدیران تربیت بدنی، از میان برداشتن موانع مشارکت افراد در فعالیت های بدنی است. زنان به عنوان نیمی از افراد جامعه با موانع بیشتری برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی روبرو هستند (مشکل گشا، ۱۳۸۵). در این میان زنان معلول جسمی- حرکتی موانع متعدد و مضاعفی را تجربه می‌کنند. برای این که مسئولین امر شرایط و زمینه های لازم برای حضور فعال و بیشتر زنان را در عرصه ورزش فراهم سازند باید با بررسی های اولیه، مسائل و مشکلات موجود در این راه شناسایی شود. با توجه به نقش مهمی که ورزش و فعالیت های بدنی در جنبه های سلامتی و اجتماعی زنان معلول جسمی- حرکتی دارد، بررسی رابطه موانع مشارکت با انگیزه مشارکت در ورزش از اهمیت بسیاری برخوردار است، زیرا انگیزه یکی از عواملی است که موجب تداوم و حضور مستمر در فعالیت های ورزشی می شود. این پژوهش با هدف طراحی مدل موانع شرکت زنان معلول جسمی- حرکتی در ورزش های تیمی و رابطه آن با انگیزه مشارکت انجام گرفت.

نتایج پژوهش منجر به شناسایی ۱۰ عامل شد. همبستگی هر کدام از عامل ها با زیر بخش های آن معنی دار بود. در بررسی شاخص های مدل، مقدار شاخص خی- دو که شباهت یک مدل نظری را با مدل واقعی نشان می‌دهد، در سطح معنی داری بدست آمده قابل قبول می‌باشد. مقدار ریشه میانگین مربعات خطای

برآورد (RMSEA) کمتر از ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد برازندگی خوب است. مقدار شاخص برازش هنجار شده (NFI) ۰/۹۰ است که قابل قبول و نشانه برازندگی مدل است. مقادیر (CFI) (NNFI) و (IFI) برابر ۰/۹۳ است که نشان از برازش مناسب مدل دارد.

برای برازش مدل ساختاری از تکنیک حداقل مربعات جزئی استفاده شد.  $R^2$  برای متغیرهای درونزای مدل ارائه می‌شود. هر چقدر بیشتر باشد، نشان از برازش بهتر مدل است مقدار قوی آن را ۰/۶۵ معرفی کرده اند که مقدار آن در پژوهش حاضر ۰/۷۰ می‌باشد. مقادیر بالای ۰/۳۵ برای  $Q^2$  نشان دهنده قدرت پیش بینی قوی است که در پژوهش حاضر همه مقادیر بالای ۰/۳۵ هستند. مقدار GOF بین صفر و یک قرار دارند که مقادیر نزدیک به یک نشانگر کیفیت مناسب مدل است. در پژوهش حاضر این مقدار برای سنجش عملکرد مدل برابر ۰/۷۰ می‌باشد که نشانه مطلوبیت قوی مدل است.

نتایج پژوهش نشان داد که بین موانع فردی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی وجود ندارد. مشکلات جسمانی یا روانی، عدم حمایت خانواده از عضو معلول خانواده، عدم شناخت افراد معلول از سودمندی فعالیت های ورزشی، بی میلی عدم آگاهی از چگونگی مشارکت در ورزش، ناتوانی در خروج از خانه به دلیل مناسب نبودن محل سکونت و فقدان همراه و یار تیمی از مهم ترین مؤلفه های تشکیل دهنده موانع فردی برای بانوان معلول به حساب می آیند. هم چنین، موانع بین فردی از قبیل نداشتن همراه، عدم تعلق به گروه یا محیط، احساس ناامنی محیطی، تجارب منفی را نیز باید به موانع پیش روی معلولین اضافه نمود. شایان ذکر است افرادی که این دورشته را به عنوان ورزش انتخاب می کنند از معلولیت کمتری برخوردار هستند، با استناد به آمار توصیفی ۱۴/۷ درصد بدون عصا، ۲۲ درصد با بریس، ۱۷/۳ درصد با عصا و فقط ۱۹ درصد با ویلچر تردد می کنند که نشان می دهد از مشکلات جسمانی کمی برخوردار بوده، مستقل ترند و برای خروج از خانه و مشارکت در ورزش مشکل زیادی ندارند و خانواده ها نیز از مشارکت ورزشی شان حمایت می کنند. از طرفی ۴۷ درصد از نمونه آماری دیپلم، ۱۹/۳ درصد فوق دیپلم، ۲۹/۷ درصد لیسانس و ۴ درصد فوق لیسانس و بالاتر بودند، که می توان گفت آنان به خوبی از سودمندی فعالیت های ورزشی و چگونگی مشارکت در ورزش آگاهی دارند. بنابراین موانع فردی نمی تواند با انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی در ورزش های تیمی مرتبط باشد. نتایج تحقیقات الکساندریا و کارول (۲۰۱۴)، محمدی و دیگران (۱۳۹۶) و نادریان (۱۳۸۸) با نتایج پژوهش حاضر ناهمخوان است. دلایل احتمالی این ناهمخوانی می تواند تفاوت در رشته ورزشی، نوع معلولیت و ابزار اندازه گیری باشد.

نتایج دیگر پژوهش نشان داد که بین عوامل ساختاری و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی معنی داری وجود ندارد. عوامل ساختاری شامل عدم دسترسی به امکانات و فضاهای ورزشی، توزیع نامتناسب فضاهای ورزشی در سطح شهرهای بزرگ، عدم مناسب سازی اماکن ورزشی قابل دسترس، کمبود یا نبود وقت، فقدان وسیله نقلیه مناسب، عدم پرداخت هزینه های مالی از موانع موجود در این زمینه بود. عوامل ساختاری از جمله موانعی بود که در بیشتر پژوهش های محققان داخلی و

خارجی به آن اشاره شده بود. عدم وجود رابطه علی بین موانع ساختاری و انگیزه مشارکت، نشان دهنده این واقعیت است که چنین موانعی نمی‌تواند در انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی تأثیر گذار باشد. همچنین با توجه به آمار توصیفی، بازیکنان این دو رشته از شرایط جسمانی مناسبی برخوردارند که باعث می‌شود عوامل ساختاری تأثیر منفی بر انگیزه مشارکت نگذارد. این پژوهش با نتایج بدست آمده از پژوهش نادریان (۱۳۸۸) که نشان داد موانع ساختاری باعث بی انگیزه کردن زنان برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌شود، ناهمخوان است. علت احتمالی این ناهمخوانی را می‌توان چنین بیان کرد که در مراکز استان‌های کشور معمولاً یک سالن چند منظوره مناسب با شرایط افراد معلول در دسترس قرار دارد. هیات‌های ورزش‌های جانبازان و معلولین در استان‌ها، امکانات و تجهیزات لازم را در اختیار ورزشکاران معلول قرار می‌دهند.

عوامل روانشناختی یکی دیگر از موانع مشارکت ورزش زنان معلول جسمی- حرکتی در تحقیق حاضر بود. نگرش افراد معلول نسبت به خود و نگرش افراد جامعه نسبت به افراد معلول، نداشتن انگیزه و علاقه برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی، از دیگر موانع مشارکت زنان معلول در فعالیت‌های بدنی است. این دیدگاه را می‌توان با تغییر در نگرش افراد معلول و این که به آن‌ها نشان داده شود که از جایگاه و منزلت بالایی در جامعه برخوردارند و نیز با اصلاح نگاه مردم نسبت به معلولیت، برطرف کرد. یافته‌ها نشان داد که بین موانع روانشناختی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی رابطه علی منفی و معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، افزایش موانع روان شناختی منجر به کاهش معنی‌دار میزان انگیزه مشارکت زنان معلول ورزشی کاهش می‌دهد. تحقیق نادریان (۱۳۸۸) نشان داد که سطوح بالای نداشتن علاقه، با سطوح پایین تری از انگیزه بیرونی در ارتباط است. پژوهش هریس<sup>۱</sup> (۲۰۱۸) حکایت از تأثیر مثبت ورزش بر سلامتی جسمی، روحی- روانی و اجتماعی معلولین دارد و نشان داد بین افزایش فعالیت بدنی و افزایش سلامت روان افراد معلول همبستگی قوی و مثبت وجود دارد. نتایج پژوهش تاون سند و دیگران<sup>۲</sup> (۲۰۱۸) و کادیک و اسمیت<sup>۳</sup> (۲۰۱۴) نشان داد ایجاد آمادگی بیشتر جهت حضور در جامعه، افزایش شادابی و امید به زندگی، بالا رفتن میزان اعتماد بنفس، جلوگیری از افسردگی و کسالت، از فوائد ورزش در زندگی معلولین است.

از دیگر یافته‌های پژوهش این است که بین موانع مدیریتی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی رابطه علی منفی و معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، افزایش موانع مدیریتی منجر به کاهش معنی‌دار میزان انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی می‌شود. افزایش عواملی همچون عدم توجه و حمایت مسئولین و متولیان ورزش معلولین، عدم برنامه ریزی صحیح ورزشی، تمرکز بر ورزش قهرمانی و عدم توجه به ورزش همگانی، عدم توجه به آینده ورزشکاران ملی که عمر خود را صرف

1. Harris

2. Townsend, Hawkins, Bennett & Hoffman

3. Caddick & Smith

فعالیت های ورزشی و کسب افتخارات غرور آفرین برای کشور خود می کنند، باعث کاهش معنی دار میزان مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی در ورزش های تیمی می شود. وظیفه و رسالت مسئولین سازمان بهزیستی، بنیاد شهید و امور ایثارگران، فدراسیون و هیات های ورزش های جانبازان و معلولین این است که نسبت به ورزش زنان معلول جسمی- حرکتی جدیت بیشتری معطوف نمایند.

هم چنین نتایج پژوهش نشان داد که بین حمایت رسانه ای و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی مثبت و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، افزایش حمایت رسانه ای منجر به افزایش معنی دار میزان انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی می شود. که با تحقیقات انجام شده توسط مشکل گشا (۱۳۹۱) همسو است. مهم ترین هدف رسانه های گروهی ورزش، در راستای اهداف ملی در هر کشور، می تواند توسعه ورزش باشد که ابعاد و محورهای مختلفی دارد و رسانه های گروهی در بیشتر موارد می توانند مؤثر باشند (قاسمی، ۱۳۸۶). بیشتر اخبار و اطلاعات ورزشی در زمینه ورزش افراد غیر معلول است و به معلولین به ویژه بانوان معلول کمتر پرداخته می شود. بنابر این، به نظر می رسد که رسانه ها به ویژه رسانه های ورزشی باید در راستای عمل به رسالت و مسئولیت های اجتماعی خود، این قشر مهم از جامعه را از نظر دور نگه ندارند. نتایج پژوهش ایمانیان و دیگران (۱۳۹۴) نشان داد محتوای نشریات روزنامه ورزشی کشور در ۶ ماهه دوم سال ۱۳۹۳ نود و نه درصد را به ورزش افراد سالم و فقط یک درصد را به ورزش معلولین اختصاص داده بودند. هرگاه فعالیت ها و موفقیت های زنان معلول در رسانه های نوشتاری و تصویری منعکس شود و برنامه هایی اختصاصی به ورزش معلولین بپردازد، افراد معلول به فعالیت ورزشی ترغیب می شوند. اطلاع رسانی از سردرگمی افراد برای چگونگی پرداختن به ورزش معلولین جلوگیری می کند و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی را افزایش می دهد. از این رو مطبوعات با توجه بیشتر به ورزش معلولین می توانند زمینه جذب هر چه بیشتر آن ها به ورزش را فراهم کنند.

دیگر نتایج این پژوهش این است که بین نقش مربی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی معنی داری وجود ندارد. هرگاه مربی بدون شناخت از توانایی های فرد معلول، انتظار انجام تمرین هایی را دارد که از عهده وی خارج است و انگیزه ورزش کردن را در فرد معلول از بین می برد. و اگر تخصص لازم در امر ورزش معلولین را نداشته باشد، فرد معلول احساس می کند که چون مربی خود فاقد معلولیت است قادر به درک او نیست. طی سی سال فعالیت فدراسیون ورزش های جانبازان و معلولین کشور، مربیان کارآمد و در حرفه خود کاردانی را پرورش داده که باعث شده قهرمانان بسیاری در سطوح جهانی و پارالمپیک تربیت و به دنیا معرفی شود. بنابر این مربیان تخصص لازم در کار خود را دارند و باعث می شوند انگیزه افراد معلول جهت شرکت در فعالیت های ورزشی بیشتر شود.

از عوامل اقتصادی که مانع مشارکت ورزشی زنان معلول جسمی- حرکتی می شود، می توان به عدم تخصیص بودجه به تناسب رشته های ورزشی، کافی نبودن بودجه به امر ورزش افراد معلول، عدم تسهیلات لازم برای رفت و آمد افراد معلول از منزل به باشگاه و بلعکس، اشاره نمود. یافته های دیگر پژوهش نشان داد که بین موانع اقتصادی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی

منفی و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، افزایش موانع اقتصادی منجر به کاهش معنی دار میزان انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی می شود. از این رو لازم است از سهم بیشتر سرانه در تخصیص بودجه بهره مند شوند تا امکان بهره گیری از امکانات و تسهیلات ورزشی و دسترسی یکسان به ورزش برای زنان فراهم آید (سند راهبرد توسعه نظام جامع تربیت بدنی و ورزش، ۱۳۸۲، ۱۲-۱۳). نتایج پژوهش رضوی و طاهری (۱۳۸۹) حاکی از آن است که ارتباط معناداری بین میزان مشارکت در ورزش همگانی با وضعیت اقتصادی وجود دارد. قدرت نما و دیگران (۱۳۸۹) نیز بیان داشتند که بین وضعیت اقتصادی - اجتماعی، با فعالیت بدنی دانشجویان رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش اسلامی و دیگران (۱۳۹۲) نیز نشان داد که بین وضعیت اقتصادی - اجتماعی با انگیزه مشارکت در ورزش های همگانی و تفریحی، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش شیروانی و دیگران (۱۳۹۴) نشان داد بین وضعیت اقتصادی - اجتماعی جانبازان و معلولین استان چهارمحال و بختیاری با انگیزه مشارکت رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد. اما یافته های پژوهش صادقی و دیگران (۱۳۹۰) ارتباط معناداری را بین جایگاه اقتصادی - اجتماعی معلولین با میزان گرایش آن ها به فعالیت های ورزشی نشان نداد. دلیل احتمالی این ناهمخوانی را می توان چنین ذکر کرد که نمونه آماری این پژوهش، کلیه دانشجویان مرد معلول ورزشکار کوی دانشگاه تهران به تعداد ۲۵ نفر بودند که نمی توانند نماینده معتبری برای جمعیت چند هزار نفری افراد معلول در سراسر کشور باشند. جوامع انسانی بر حسب معیارهایی از جمله معیارهای اقتصادی، به طبقه اجتماعی خاصی تعلق می گیرند که این طبقات اجتماعی روی جنبه های مختلف زندگی از جمله میزان مشارکت در فعالیت های ورزشی تأثیر دارد. در همین راستا شرایط اقتصادی افراد معلول بر انگیزه مشارکت آن ها تأثیر می گذارد.

در جامعه ما نگرش های منفی به فعالیت های ورزشی زنان وجود دارد. وجود برخی خرده فرهنگ ها از جمله نگرش های منفی مانند اعتقادات قالبی و تعصبات خانوادگی و در بعضی موارد اعتقادات مذهبی مانع پرداختن به فعالیت های ورزشی زنان می شود. نتایج دیگر پژوهش نشان داد که بین موانع نگرشی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی مثبت و معنی داری وجود دارد. از دیگر عوامل، نگرش دیگران در رابطه با ترحم و احترام است. این که مردم فرد معلول را ناتوان می پندارند و با آنان با ترحم رفتار می کنند و احیانا در مسیر رفت و آمد از جانب دیگران مورد بی احترامی قرار می گیرند. این دیدگاه، اعتماد به نفس را از آن ها سلب کرده و انگیزه مشارکت شان را کاهش می دهد. یافته های پژوهش محمدی و دیگران (۱۳۹۶)، مانع اجتماعی و فرهنگی را در رتبه چهارم موانع مشارکت بانوان معلول جسمی - حرکتی در فعالیت های ورزشی نشان داد و نگرش های منفی در سطح جامعه را، از جمله مؤلفه های منفی اثرگذار در این حوزه برشمردند.

یافته های دیگر پژوهش حاکی از آن است که بین حمایت اجتماعی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی - حرکتی رابطه علی معنی داری وجود ندارد. در نظر گرفتن جنبه های اجتماعی یکی از عوامل

مهم مشارکت افراد معلول در فعالیت‌های جسمانی هستند (دیواین<sup>۱</sup>، ۲۰۱۶). در دسترس بودن برنامه‌های ورزشی تفریحی، رقابتی برای افراد معلول، خانواده‌های آن‌ها و جامعه می‌تواند عامل بسیار قوی در پیگیری و مشارکت ورزشی باشد و تعامل مثبتی که از مشارکت در ورزش به وجود می‌آید، ارتباط متقابل بین افراد معلول و غیرمعلول را گسترش داده و بین افراد معلول تعامل بیشتری ایجاد می‌کند. مسئولین و متولیان ورزش معلولین، با هماهنگی با خانواده‌ها و اعضای جامعه، می‌توانند بسترهای مناسبی برای افزایش مشارکت افراد معلول در ورزش ایجاد کنند. این نتایج با یافته‌های پرینز و دیگران<sup>۲</sup> (۲۰۱۲) همسو است.

نتایج دیگر پژوهش حاضر نشان داد که بین موانع فرهنگی- مذهبی و انگیزه مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی رابطه علی معنی‌داری وجود ندارد. در مورد عوامل موثر بر مشارکت ورزشی زنان معلول جسمی- حرکتی در بعد فرهنگی، دو عامل نگرش مثبت در جامعه نسبت به ورزشکاران زن و حفظ حجاب در حین پرداختن به فعالیت‌های ورزشی به عنوان مهم‌ترین عوامل از اهمیت یکسانی برخوردار هستند. لازم به ذکر است که افراد جامعه ما به ارزش‌های حاکم بر جامعه، رعایت حجاب و موازین شرعی و اسلامی پای بند می‌باشند و این امر نه تنها در زندگی بلکه در امر ورزش ورزشکاران زن معلول جسمی- حرکتی هم نهادینه شده است. این یافته با نتایج پژوهش ماری<sup>۳</sup> و دیگران (۲۰۰۷) همسو است.

هنگامی که برنامه ریزی جهت توسعه که در نهایت برای جوامع سودمند هستند طرح ریزی می‌شوند، مسائل مربوط به افراد معلول معمولاً نادیده گرفته می‌شوند. بنابراین زمانی که افراد معلول تلاش می‌کنند در برنامه‌های اجتماعی که ورزش یکی از آن‌ها است شرکت کنند، با موانع مختلف مواجه می‌شوند. پژوهشگر امیدوار است شناسایی موانع مشارکت زنان معلول جسمی- حرکتی در کشورمان منجر به توسعه استراتژی‌هایی در جهت افزایش مشارکت آن‌ها گردد و مدیران و متولیان ورزش معلولین با استفاده از نتایج پژوهش حاضر، بسترهای مناسب جهت مشارکت بیشتر زنان معلول جسمی- حرکتی کشور را فراهم سازند. از این رو لازم است سازمان‌هایی از قبیل وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، فدراسیون جانبازان و معلولین، کمیته ملی پارالمپیک، برای تصمیم‌گیری‌های مشترک جهت ایجاد تغییر و تحول در امر خدمت‌رسانی و حضور آنان در سطح جامعه بویژه در زمینه ورزش، با یکدیگر همکاری داشته باشند.

## منابع

- احسانی، م. (۱۳۸۴). سطح مشارکت ورزش بانوان در ایران و عوامل بازدارنده فعالیت‌های ورزشی. مجله علوم انسانی، ۱۲ (۳)، ۱۵-۲۷.

1. Devine

2. Prins, Sigrid, Frank, Van Lenthe, & Anke

3. Mary, Theresa, Gillian & Patricia

- اسلامی، الف، محمودی، الف. خبیری، م. و نجفیان رضوی، س. م. (۱۳۹۲). نقش وضعیت اجتماعی- اقتصادی در انگیزه مشارکت شهروندان به ورزش های همگانی- تفریحی. پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۲(۳)، ۸۹-۱۰۴.
- بختیاری، ف.، نوربخش، م. و خدایاری، ع. (۱۳۹۴). ارتباط بین مشارکت در فعالیت های ورزشی و سلامت روان با کیفیت زندگی جانبازان و معلولین ورزشکار رشته تنیس روی میز کشور. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده تربیت بدنی دانشگاه آزاد واحد کرج.
- ایمانیان، م.، حیدری نژاد، ص.، خطیبی، الف. (۱۳۹۴). تحلیل محتوای مطبوعات ورزشی کشور با رویکرد ورزش معلولین. فصلنامه علمی مدیریت ارتباطات در رسانه های ورزشی، ۳(۱۰)، ۵-۴۲.
- رضوی، م. ح.، اشکوه طاهری، و. (۱۳۸۹). بررسی وضعیت اجتماعی- اقتصادی افراد شرکت کننده در فعالیت های ورزش همگانی استان مازندران. نشریه مدیریت ورزشی، ۵، ۱۲۷-۱۴۴.
- شیروانی، ط.، کیانی، م.، انصاری اردلی، ز. و انصاری اردلی، ر. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین وضعیت اجتماعی- اقتصادی و انگیزه مشارکت به فعالیت های ورزشی در بین جانبازان و معلولان استان چهارمحال و بختیاری. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۲(۷)، ۷۵-۸۵.
- صادقی، ر.، توکلی، س. ک.، عزیزی، م. و نیرومند، س. (۱۳۹۰). عوامل مؤثر در گرایش جانبازان و معلولین به فعالیت های جسمانی و ورزش: مطالعه موقعیت اجتماعی. در مجموعه مقالات همایش علمی، تخصصی ورزش همگانی جانبازان و معلولین. فدراسیون ورزشهای جانبازان و معلولین. ص: ۸۷.
- قاسمی، ح. (۱۳۸۶). بررسی نقش رسانه های گروهی در توسعه ورزش کشور، رساله دکتری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران.
- قدرت نما، الف.، حیدری نژاد، ص. و داوودی، الف. (۱۳۹۲). رابطه وضعیت اقتصادی- اجتماعی با میزان فعالیت بدنی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۶، ۵-۲۰.
- محسنین، ش.، اسفیدانی، م. ر. (۱۳۹۶). مدلسازی معادله ساختاری با استفاده از نرم افزار لیزرل، انتشارات مهربانی. چاپ سوم
- محمدی، ح. ع.، ادبی فیروزجاه، ج.، ندایی، ط. و احمدی، م. (۱۳۹۶). شناسایی و اولویت بندی موانع مشارکت ورزشی ورزش زنان معلول جسمی- حرکتی استان قم. مطالعات مدیریت ورزشی، ۴۶، ۱۵۵-۱۹۲.
- مشکل گشا، الف. (۱۳۹۱). توسعه مشارکت ورزشی زنان، شناسایی انگیزه ها و موانع. مرکز تحقیقات زن و خانواده.



• نادریان، م.، ذوالاکتاف، و. و مشکل گشا، الف. (۱۳۸۸). موانع مشارکت ورزشی زنان و ارتباط آنها با انگیزه. نشریه علوم حرکتی و ورزش، ۱ (۱۳)، ۱۴۵-۱۵۴.

- Alexandria, F. L., Carroll, B. (2002). Perceived constraint on recreational sport participation: Investigating their relationship with intrinsic motivation, extrinsic motivation and motivation. *Journal of Leisure Research*, 34, 233-252.
- Allender, S., Cowburn, G., Foster, C. (2009). Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: A review of qualitative. *Health Education Research*, 21(6), 35-826.
- Bragaru, M., Dekker, R., Geertzen, J.H., Dijkstra, P.U. (2013). Amputees and sports: A systematic review. *Sports Medicine*, 41(9), 40-721.
- Caddick, N., Smith, B. (2014). The impact of sport and physical activity on the well-being of combat veterans: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise*. 15(1), 9-18.
- Crawford, D., Jackson, E., Godbey, G. (1991). A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences*, 13, 309-320.
- Devine, M. A. (2016). Leisure time physical activity. Experiences of college students with disability. *Adopted Physical Activity Quarterly*, 33 (2), 176-94.
- De Vries, N. M., Van Ravensberg, C. D., Hobbelen, J. S., Olde Rikkert, M.G., Staal, J.B., Nijhuis, Vander Sanden, M.W. (2012). Effects of physical exercise therapy on mobility, physical functioning, physical activity and quality of life in community-dwelling older adults with impaired mobility, physical disability and/or multi-morbidity: a meta-analysis. *Ageing Research Reviews*, 11(1), 49-136.
- Diaz, R., Miller, E. K., Kraus, E., Fredericson, M. (2019). Impact of adaptive Sport participation on quality of life. *Sport Medicine and Arthroscopy Review*. 27(2), 73-82.
- Harris, M. A. (2018). The relationship between physical inactivity and mental wellbeing: Finding from a gamification-based community-wide physical activity intervention. *Health Psychology Open*. 5(1).
- Jaarsma, E. A., Dijkstra, P. U., Geertzen, J. H. B. and Dekker. (2014). Barriers to and facilitators of sport participation for people

with Physical disabilities. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sport*, 24 (6), 81-871.

- Jeong, M. Y., Lee, E. (2015). Parents' beliefs and intentions toward supporting physical activity participation for their children with disabilities. *Adopted Physical Activity Quarterly*, 32, 93-105.
- Lundberg, N., Bennett, J., Smith, S. (2011). Outcomes of adaptive sport and recreation participation among veterans returning from combat with acquired disability. *Therapeutic Recreation Journal*. 45(2), 105-112.
- Mary, L., Theresa, P., Gillian, K., Patricia, H. (2007). Perceived environmental barriers to recreational, community, and school participation for children and youth with physical disabilities. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 88(12), 1636-1642.
- Prins, R. G., Sigrid, M., M., Frank, J. Van Lenthe. J. B. & Anke, O. (2012). Are Neighbourhood social capital and availability of sports facilities related to sports participation among Dutch adolescents? *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 9(90), 2-11.
- Perrier, M. J., Shirazipour, C. H., & Cheung, A. E. (2015). Sport participation among individuals with acquired physical disabilities: Group differences on demographic disability and health action process approach constructs. *Disability and Health Journal*, 8, 22-216.
- Rankin, M. A. (2012). Understanding the barriers of participation in sport.
- English Federation of Disability Sport.
- Townsend, J., Hawkins, B., Bennett, J. L., Hoffman, J. (2018). Preliminary long-time Health outcomes associated with recreation-based health 7 wellness programs for injured service. *Cogent Psychology*. 5(1).
- Wilson, N. C. & Khoo, S. (2013). Benefits and barriers to sport participation for athletes with disabilities: The case of Malaysia. *Journal Disability & Society*, 28 (8), 1132- 1145.
- Wilhite, B., & Shank, J. (2009). In praise of sport: Promoting sport participation as a mechanism of health among persons with a disability. *Disability and Health Journal*, 2, 27-116.